7

ئىبرەتلىك

پەرچىلەر

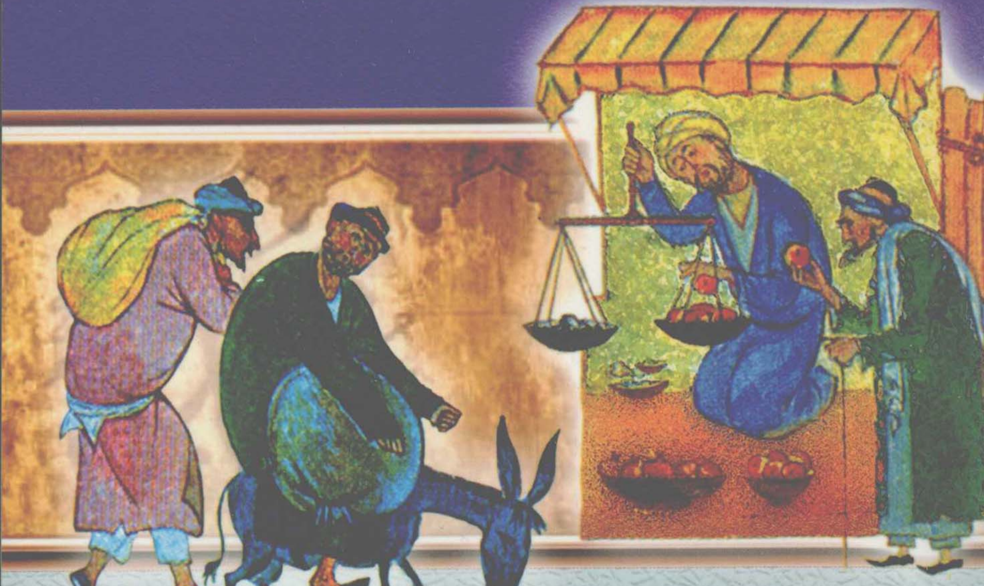

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

ئىبرەتلىك چۆچەكلەر

(7)

تۈزگۈچى: راجىھ ئابدۇرېشىت ئىبراھىم

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：木塔里甫·买买提伊明
责任校对：迪力亚尔·吐尔逊
封面设计：祖力皮哈尔·玉素甫

维吾尔民间智力故事选（7）（维吾尔文）
阿布都热西提　编
（吐鲁番地区少数民族古籍收集，
整理，出版领导办公室组织编写）

新疆青少年出版社出版
（乌鲁木齐市胜利路二巷1号　邮编：830049）
新疆新华书店发行
新疆翼百丰印务有限公司印刷
787×1092毫米　32开　3.75印张
2008年5月第1版　2008年5月第1次印刷
印数：1—3000

ISBN978—7—5371—5843—5　定价：6.00元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: مۇتەللىپ مەمتىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: دىلىيار تۇرسۇن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: زۇلپىقار يۈسۈپ

ئىبرەتلىك چۆچەكلەر (7)

تۈزگۈچى: راجىھ ئابدۇرېشىت ئىبراھىم
(تۇرپان ۋىلايەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى
ئەسەرلىرىنى يىغىش، رەتلەش، نەشر قىلىشنى پىلانلاش
رەھبەرلىك ئىشخانىسى ئۇيۇشتۇرۇپ تۈزدۈرگەن)

*

شىنجاڭ ياشلار ـ ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 2 ـ كوچا 1 ـ قورۇ، پ: 830049)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ يىبەيفېڭ باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
ئۆلچىمى: 1092×787مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 3.75
2008 ـ يىل 5 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2008 ـ يىل 5 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
ISBN978—7—5371—5843—5
سانى: 1—3000
باھاسى: 6.00 يۈەن
بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز

مۇندەرىجە

كۆزگە ئىلىنغان چوماق قاڭشارنى يارار 1
بەش بارماقنىڭ قايسىسىنى چىشلىسە ئاغرىيدۇ ... 5
ئويناپ سۆزلىسەڭمۇ، ئويلاپ سۆزلە 13
ئۆزۈم تاپقان بالاغا، نەگە باراي دەۋاغا 17
يالغانچىلىقتىن گاچىلىق ياخشى 22
يېنىدا بىر تىيىن يوق، تۆگىنىڭ چىشىنى ساناپتۇ 28
ئېشىكى يوق موللامنىڭ قۇلىقى تىنچ 33
ئاتنى نەگە باغلايمەن، ئۆيگە كىرسىلە دېگەن تىلىمغا 37
تەن ساقلىق — تۈگىمەس بايلىق 40
ھەركىمنىڭ نىيىتى ئۆزىگە ھەمراھ 43
ئاشىنىڭ قەدرىنى — يېگەن بىلمەس، تاپقان بىلەر 47
قېرىنىڭ قېقى تۈگىمەس 53
ئۇرۇشقاق خوتۇننىڭ ئېرى تېز قېرىيدۇ، 57
تىلىگەن تىلەككە يەتمەپتۇ 62
يەرنىڭ ئەسكىسى يوق، قىغى يوق 66
بېشىڭ نەدىن كېتەر تىلىڭدىن 69
بوقا موزايلاپتۇ 71
تەلىم بېرىش ئۈچۈن تەلىم ئال 75

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

نادانلىقنىڭ ئاقىۋىتى گادايلىق 79
ئۆزىنى مەنمەن دېگەن باي 84
ۋاپاغا جاپا بارمۇ، ئىزدىسەڭ تېپىلار 89
هەر كاللىدا بىر خىيال، تاز كاللىدا مىڭ
خىيال 95

42 . هاۋادا لەيلەپ تۇرىدىغان قاتتىق قەغەز ... 50
43 . بوتۇلكا ئېغىزىدىكى رېزىنكە قاپارتمىسى ... 51
44 . ئىستاكانلارنى ئۇلاش 52
45 . سۇدىكى مېتال پۇل 53
46 . مېتال پۇلنىڭ «ئۇسسۇل» ئوينىشى 54
47 . تېمپېراتۇرا ۋە بېسىم كۈچى 56
48 . ئوت توسقۇچ مېتال قاپ 57
49 . قالدۇق تېمپېراتۇرىنى ئەپچىللىك بىلەن
ئۆلچەش 58
50 . سۇ ئاستىدىكى ئوت 59
51 . بىر مېڭىپ، بىر توختايدىغان سەرەڭگە ... 60
52 . شامالنىڭ يۆنىلىشىنى ئۇستىلىق بىلەن پەرق
ئېتىش 61
53 . تېمپېراتۇرىنىڭ ئۆزگىرىشى 62
54 . كىچىك مۇزتاغ 63
55 . سۇنىڭ شارسىمان يۈزى 65
56 . سۇ ئاقمايدىغان تۆشۈك 66
57 . يىپ ھالقىنىڭ ئۆزلۈكىدىن چەمبەرگە
ئايلىنىشى 67
58 . سوپۇننىڭ «قېيىق» نى ماڭدۇرۇشى 68
59 . ياتما نېلۇپەرنىڭ ئېچىلىشى 69
60 . نېمە ئۈچۈن نىشانغا تەگكۈزگىلى بولمايدۇ ... 70
61 . تۇخۇمنى سۇ ئىچىدە توختىتىش 71
62 . سېرىك ئارتىسى 73
63 . سىرلىق مۇرابىا قۇتىسى 74
64 . قەغەز كۆۋرۈك 75

65 . ئېزىلمەيدىغان سەرەڭگە قېپى ·············· 76
66 . پۇختا تۇخۇم شاكىلى ······················ 77
67 . پىچاق بىلەن كەسكىلى بولمايدىغان قەغەز ··· 78
68 . پىرقىرايدىغان تىكتاك توپ ················ 79
69 . ئىنېرتسىيىنى كىچىكلىتىش تەجرىبىسى ··· 81
70 . سۇ ساز ···································· 82
71 . ئاۋازنىڭ تارقىلىشى ························ 83
72 . ئاۋاز تارقىتىدىغان ئىستاكان ··············· 84
73 . نۇر چاق ···································· 85
74 . ئەڭ ئاددىي قۇياش ئوچىقى ··················· 87
75 . پەي ئارقىلىق كۆرۈنگەن ئاجايىپ كۆرۈ-
نۈش ·· 89
76 . زادى ئۇلگۇرەلمەسلىك ······················ 90
77 . بىر كالىلىنى ئىككى ئىشقا تەڭ ئىشلەتكىلى
بولامدۇ؟ ·· 91
78 . ئارقا كۆرۈنۈش پەيدا قىلغان خاتا تۇيغۇ ··· 92
79 . كارتون فىلىم ································ 94
80 . كىچىك كىنو قويۇش ئاپپاراتى ············· 95

كۆزگە ئىلمىغان چوماق قاڭشارنى يارار

بۇنىڭدىن ئۇزاق زامانلار ئىلگىرى بىزدىن يىراق بىر ماكاندا بىر يۇرت بولغانىكەن. ئاشۇ يۇرتتا بىر پالۋان ئۆتكەن بولۇپ، ئۇنىڭ قەدىر دەپ بىر ئوغلى بار ئىكەن. ئاتىسى قەدىرنى كىچىكىدىن باشلاپلا چېنىقتۇرۇپ ئۆزىنىڭ بارلىق ھۈنەرلىرىنى ئۆگىتىشكە باشلاپتۇ. قەدىر ئون سەككىز ياشقا كىرگەندە ئاتىسىنىڭ ھەممە ھۈنەرلىرىنى ئۆگىنىپ، بىر قولىدا يوغان - يوغان قورام تاشلارنى بېشىدىن ئېگىز كۆتۈرۈپ پىرقىرىتىپ ئوينايدىغان كامالەتكە يېتىپتۇ. قەدىر پالۋانلىقتا كامالەتكە يەتكەندىن كېيىن يۇرتمۇ يۇرت كېزىپ جاھاننى ئايلىنىپتۇ، يامانلار ئۇچرىسا ئەدىپىنى بېرىپتۇ، ئاجىزلار ئۇچرىسا يار - يۆلەك بوپتۇ.

قەدىر ئۆزىنىڭ پالۋانلىقىغا شۇنداق ئىشىنىدۇكەنكى، سەپەرگە چىققاندا ھېچقانداق قورال - ياراغ ياكى تۆمۈرنىڭ سۇنۇقچىلىك نەرسە ئالمايدىكەن. ئاتىسى قەدىرنىڭ بۇ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭغا سەمىمىي نەسىھەت قىپتۇ:

— ئوغلۇم، سەن ئۆزۈڭنى ئەر چاغلىساڭ ئۆزگىنى شىر چاغلا، ئوغۇل بالا دېگەنگە ياراغ ھەمراھ، ئۆزۈڭگە ئارتۇقچە ئىشىنىش، تەمەننا قويۇش ياخشى ئىش ئەمەس.

قەدىر ئۆزىنىڭ كارامىتىگە «ئاتىسىنى ئانچە ئىشەنمەيۋاتىدۇ» دەپ ئويلاپ:

— ئاتا، قورال - ياراغ يولدا يۈك بولۇپ قالىدىكەن،

— دەپتۇ. ئاتىسى :
— ئوغلۇم، بۇرۇنقىلار «كېرەكلىك تاشنىڭ ئېغىرلىقى يوق» دەپتىكەن، سەن بۇ سۆزنىڭ تېگىگە يەتسەڭ قولۇڭغا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقچىلىك بولسىمۇ ياراغ ئېلىۋال! بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ئەسقاتىدۇ، — دەپ تەنبىھ بېرىپتۇ.

قەدىر ئاتىسىنىڭ نەسىھەت، تەنبىھلىرىگە ماقۇللۇق بىلدۈرۈپتۇ، لېكىن ئۇ كۆڭلىدە يەنىلا قايىل بولماپتۇ. كۈنلەرنىڭ بىرىدە قەدىر يەنە ئۆز ئادىتى بويىچە قولىغا ھېچقانداق ياراغ ئالماي سەپەرگە چىقىپتۇ. قەدىر بىر كۈن يول يۈرۈپ كۈن پاتارغا يېقىن بىر تاغ باغرىغا كېلىپ قاپتۇ. ئۇ قاراڭغۇ چۈشكۈچە بىرەر قونالغۇغا يېتىۋېلىش ئۈچۈن يولىنى يەنە داۋام قىپتۇ. ئېگىز تاغ بىلەن ئورالغان جىرا ئىچىدە كېتىۋاتقاندا تۇيۇقسىز بىر توپ قاراقچى پەيدا بولۇپ ئۇنىڭ يولىنى توسۇپتۇ. قەدىر خېلى كۈچ ئېلىشىپ باققان بولسىمۇ، ئەمما قىلىچ، نەيزە، شەمشەرلەر بىلەن تولۇق قوراللانغان قاراقچىلارغا تەڭ كېلەلمەپتۇ. قاراقچىلار قەدىرنى تۇتۇپ ئۆزلىرى تۇرىدىغان بىر ئۆڭكۈرگە ئېلىپ بېرىپتۇ. قەدىر شۇ چاغدىلا ئاتىسىنىڭ سۆزىنى ئېسىگە ئېلىپ ئېغىر خۇرسىنغان ھالدا ئۆز - ئۆزىگە:

— ھەي ئىسىت! ئاتامنىڭ نەسىھىتىگە كىرگەن بولسام مۇشۇ كۈنگە قالمايتتىم، — دەپتۇ. قاراقچىلارنىڭ سەردارى ئۇنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ:

— ئاتاڭ نېمە دەپ نەسىھەت قىلغانىدى؟ — دەپ سوراپتۇ. قەدىر:

— ئاتام: «كېرەكلىك تاشنىڭ ئېغىرى يوق، قولۇڭغا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقچىلىك نەرسە ئېلىۋالساڭ بېشىڭغا كۈن

چۈشكەندە ئەسقەتىدۇ» دېگەنىدى؛ مەن ئاتامنىڭ نەسىھىتىگە
كىرىپ قولۇمغا بىر تال يىڭنە ياكى ئۆرۈكنىڭ چومىقىنى
بولسىمۇ ئېلىۋالغان بولسام بۇ كۈنگە قالمايتتىم، — دەپتۇ.

— شۇنداقمۇ؟ — دەپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ قاراق-
چىلارنىڭ سەردارى، — ئۇنداقتا مەن ساڭا تەلىپىڭ بويىچە
بىر تال ئۆرۈك چومىقى بېرەي، سېنىڭ قولۇڭدىن نېمە
ئىش كېلىدىكىن، تۇتە مانا!

قاراقچىلارنىڭ سەردارى كۆيۈۋاتقان ئوت ئىچىدىن بىر
تال چوماقنى قەدىرگە ئېتىپ بېرىپتۇ. قەدىر چوماقنى قولى-
غا ئېلىپلا قاراقچىلارنىڭ سەردارىغا قارىتىپ ئېتىپتۇ. كۆ-
يۈۋاتقان چوماق ئۇ قاراقچىنىڭ قاڭشىرىنى ئېزىپ، يۈزىنى
كۆيدۈرۈپتۇ. ئاغرىققا چىدىمىغان قاراقچى قولىدىكى قىلىچ-
نى تاشلاپ يۈزىنى تۇتۇپتۇ.

قەدىر شۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ چاققانلىق بىلەن قى-
لىچنى ئاپتۇ - دە، قاراقچىلارنىڭ سەردارىنى ئۆلتۈرۈپتۇ.
باشقا قاراقچىلار كۆزنى يۇمۇپ - ئاچقۇچە بولغان بۇ ئىشلار-
نى كۆرۈپ نېمە قىلارىنى بىلمەيلا قاپتۇ. قەدىر ئۇلارغا ئۆز
ھەيۋىسىنى كۆرسىتىپ ھەممىسىنى قورقۇتۇپتۇ. ئاخىردا
ئۇلارغا قاراقچىلىقنى تاشلاپ ھالال ئەمگەك بىلەن ياشاش
توغرىسىدا نەسىھەت قىلىپ، ئۇلارنى ئۆز يۇرتىغا كېتىشكە
بۇيرۇپتۇ.

قەدىر ئۆيىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، بولغان ئىش-
لارنى ئاتىسىغا ئېيتىپ بېرىپتۇ. ئاتىسىمۇ قەدىرنىڭ چېچەن-
لىكىگە قايىل بوپتۇ. قەدىرنىڭ ئۆرۈك چومىقى ئارقىلىق
قاراقچىلارنىڭ سەردارىنى ئۆلتۈرگەنلىكى ھەققىدىكى باتۇر-
لۇقى تاغدىن چۈشۈپ تارقاپ كەتكەن ھېلىقى قاراقچىلار

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ئارقىلىق ئەل ئىچىگە تاراپتۇ.

ئېيتىمشلارغا قارىغاندا: «كۆزگە ئىلىمغان چوماق قاڭشارنى يارار» دېگەن ماقال قەدىرنىڭ ئاشۇ كەچۈرمىشىدىن قىلىپ بىزگىچە يېتىپ كەلگەنىكەن.

ئېيتىپ بەرگۈچى:

ئابدۇسالام ساتتار

بەش بارماقنىڭ قايسىسىنى چىشلىسە ئاغرىيدۇ

بۇنىڭدىن ئۇزاق زامانلار ئىلگىرى بىر يۇرت بولغاند-
كەن. ئاشۇ يۇرتتا چىچەك ـ چوكان ۋاقتىدا يولدىشىدىن
ئايرىلىپ قالغان بىر ئايال ئۆتكەنىكەن. ئۇ ئايالنىڭ بەش
بالىسى بولۇپ، تۇرمۇشى ناھايىتى غۇربەتچىلىكتە ئۆتىد-
كەن. ئۇ ئايال باشقىلارنىڭ نېنىنى يېقىپ، كىر ـ قاتلىرى-
نى يۇيۇپ، بالىلىرىنىڭ ئەتىگەنلىكىنى تاپسا كەچلىكىنىڭ
غېمىنى قىلىپ، ئۆزى يېمەي ـ يېگۈزۈپ، كىيمەي ـ
كىيدۈرۈپ بالىلارنى چوڭ قىپتۇ. ئۇ ئايال بالىلىرىنى قاتار-
غا قوشقۇچە چاچلىرى پاختىدەك ئاقىرىپ، بەللىرى يادەك
ئېگىلىپ كېتىپتۇ. ئۇ ئايال ئۆزىنىڭ شۇنچە جاپا چەككەن-
لىكىدىن ئاغرىنماي يەنە بالىلىرىنى مىڭ تەسلىكتە ئۆي-
لۈك- ئوچاقلىق قىلىپ قويۇپتۇ.

ئۇ ئايال كىچىك ئوغلىنى ئۆيلەپ، ئۆزى ئولتۇرۇۋاتقان
ئۆيىنى ئوغلىغا بىكارلاپ بەرگەندىن كېيىن ئۆزىنىڭ باش
تىقىپ ئولتۇرغۇدەك ماكانىدىن ئايرىلىپ قاپتۇ. ئۇ ئايال
دەسلەپتە چوڭ ئوغلىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ تۇرۇپتۇ. چوڭ
ئوغلىنىڭ يەتتە بالىسى بار ئىكەن. چوڭ ئوغلى شۇ بالىلارنى
بېقىشنىڭ غېمى بىلەن ئەتىگەندىن ـ كەچكىچە سىرتتا يۈرۈي-
دىكەن، ئۆيدە نېمە ئىشلارنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى تازا بىلىپ

كەتمەيدىكەن. ئۇ ئايال چوڭ ئوغلىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ بىر ھەپتە بولغاندا كېلىنىنىڭ خۇيى تۇتۇپ چىراي ئاچماس بولۇۋاپتۇ. ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن كېلىنىنىڭ قىلىقلىرى كۈندىن - كۈنگە ھەددىدىن ئېشىپ، ئۇ ئايالغا تاماقنىڭ سۇيۇقىنى، ناننىڭ قاتتىقىنى بېرىدىغان بوپتۇ. ئۇ ئايال ئوغلىنىڭ كۆڭۈل ئارامىنى بۇزماسلىق ئۈچۈن دىمىنى ئىچىگە يۇتۇپ يۈرۈۋېرىپتۇ.

بىر كۈنى، چوڭ كېلىن يولدىشى يوق ۋاقىتتا ئۇ ئايالغا يەنە دوق قىلىپ:

— يا يەپ تويمىغان، ئەجەب قۇتۇلالمىدىم بۇ ئۆلمىگەن قېرىدىن، — دەپتۇ. بۇ گەپ ئۇ ئايالغا بەكمۇ ئېغىر كەپتۇ - دە، ئاچچىقلانغان ھالدا:

— ماڭا بىر قاچا تاماق بېرىش ئېغىر كېلىپ مېنىڭ ئۆلۈمىمنى تىلەمسەن؟ — دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى گەپ تەرگىشىپ ئۇرۇشۇپ قاپتۇ. كېلىنى ئۇ ئايالنى ئۆيدىن قوغلاپتۇ.

— بۇ ئوغلۇمنىڭ ئۆيى، سېنىڭ مېنى قوغلاشقا ھەققىڭ يوق، — دەپتۇ ئۇ ئايال.

— قېنى كۆرەرمىز، بۇ ئۆي كىمنىڭ، ئوغلۇڭ كەلگەندە بىلىپ قالىسەن، — دەپتۇ كېلىنى كۆڭلىگە بىر ئىشنى پۈكۈپ.

ئۇ ئايالنىڭ چوڭ ئوغلى كەچقۇرۇن قايتىپ كەپتۇ. ئۇ ئايال بولغان ئىشنى ئوغلىغا دېگۈچە كېلىنى ئالدىغا ئۆتۈپ:

— سېنىڭ ئاناڭ ھازىر مېنىڭ ئەتكەن تامىقىمنى ياراتمايدۇ، دائىم تاماقتىن قۇسۇر چىقىرىدۇ، بىكاردىن - بىكار خاپا بولۇپ ماڭا دوق قىلىدۇ، ئەمدى مېنىڭ ھېچبىر چىدى-

غۇچىلىكىم قالمىدى، بۇ ئۆيدە سەن يا ئاپاڭ بىلەن تۇر، يا مەن بىلەن تۇر! — دەپ يىغلىغىنىچە ئېرىنىڭ ياقىسىغا ئېسىلىپتۇ.

چوڭ ئوغۇل بىر ئاپىسىغا، بىر بالىلىرىغا قاراپ قويۇپ خېلى ئۇزاق تۇرۇپ كەتكەندىن كېيىن:

— ئانا، مېنى بالىلىرىم بىلەن تىنچ ياشىغىلى قويساڭ بولامدۇ؟ — دەپتۇ.

ئۇ ئايال ئوغلىنىڭ بىچارە تۇرقىغا قاراپ ھەم ئېچىنىدىغان، ھەم ئاچچىقلانغان ھالدا:

— ئىسىت! سېنىڭ ئوغۇل بالا بولۇپ قالغىنىڭ، — دەپتۇ ـ دە، پېشىنى قېقىپ ئۆيدىن چىقىپ كېتىپتۇ.

ئۇ ئايال ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ تۇرۇپتۇ. ئىككىنچى ئوغلىنىڭ بەش بالىسى بولۇپ، چوڭى بەش ياشتا، كىچىكى ئانىسىنىڭ قۇچىقىدا ئىكەن. ئىككىنچى ئوغلىمۇ بالىلىرىنى بېقىشنىڭ غېمى بىلەن ئۆينىڭ ئىشلىرى بىلەن ئانچە كارى يوق ئىكەن. ئۇنىڭ ئايالى ئۆيدە كۈن بويى چوڭ بالىلىرىنىڭ غەلۋىسىنى بېسىقتۇرۇپ، كىچىك بالىسىنىڭ تەرەت ـ سۈيدۈكلىرىنى ئادالاپ كۈننى كەچ قىلىدىكەن. شۇڭا ئۇ كېلىن قېينانىسى كەلگەندە بىرەر ۋاخ تاماقنى ئۆز ۋاقتىدا ئىسسىققىنا ئالدىغا قويماپتۇ، ئەكسىچە بوۋاقنىي قۇچىقىدىن چۈشۈرمەي قېينانىسىغا ئۆينىڭ ھەممە ئىشىنى يۈكلەپ قويۇپتۇ. ئۇ ئايال «بالام ئۈچۈن، نەۋرىلىرىم ئۈچۈن» دەپ كۈن بويى ئۆي ئىشلىرىدىن باش كۆتۈرەلمەپتۇ. ئەمما، ئىككىنچى كېلىن يەنىلا ئۇنىڭدىن رازى بولماپتۇ.

بىر كۈنى، ئىككىنچى كېلىن بوۋىقىنىڭ بىر پارچە

زاكىسىنىڭ ئانچە پاكىز يۇيۇلمىغانلىقىنى كۆرۈپ، قېينانىسىغا چالۋاقاپلا كېتىپتۇ:

— چوڭ بىر ئادەم تۇرۇپ يېگەن نېنىغا تۇشلۇق ئىش قىلالمىغان، يا كۆزدىن يوقالمىغان.

بۇ ئۆيدە ھېچقانداق خۇۋلۇق كۆرمىگەن ئۇ ئايالغا كېلىنىنىڭ گېپى بەكمۇ ئېغىر كەپتۇ.

— مەن بۇ ئۆيدە نېمە يېدىم؟ كۈندە باللىرىنىڭ پوق - سۈيدۈكىنى ئادالاپ، شۇ باللىرىڭنىڭ پوق - سۈيدۈكىنى يەۋاتىمەن! — دەپتۇ ئۇ ئايال. بۇنىڭ بىلەن كېلىن تېخىمۇ زەردە بىلەن:

— شۇنچىلىك ئىشنىمۇ قىلمامتىڭ ئەمىسە؟ سېنى ياتقۇزۇپ قويۇپ باقسام بولامتى؟ چىدىمىساڭ ماڭ! سېنى يەتتە قات كۆرپە ئۈستىدە ياتقۇزۇپ باقىدىغان باللىرىڭنىڭ ئالدىغا بار، قېنى، كىم سېنى مەندەك باقىدىكىن، — دەپ ئۆيدىن قوغلاپتۇ.

ئۇ ئايال ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئۆيىدىن شۇنداقلا چىقىپ كەتكۈسى كەلمەي ئوغلىغا بولغان ئەھۋالنى ئېيتىپتۇ، ئىككىنچى ئوغلىمۇ بېشىنى يەردىن كۆتۈرمەي:

— ئانا، مەن سەندىن خۇش بولۇپ قالاي، مېنى مۇشۇ بەش بالام بىلەن تىنچ ياشىغىلى قويساڭ، — دەپتۇ.

ئۇ ئايال ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئۆيىدىنمۇ كۆڭلى سۇۋۇپ، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئۆيىگە بېرىپتۇ. ئۇ ئايال ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئۆيىدە بىر مەزگىل تۇرغاندىن كېيىن، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئايالىمۇ يوقىلاڭ ئىشلارنى باھانە قىلىپ، ئۆيدىن ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپتۇ. شۇنداق قىلىپ ئۇ ئايال بىر يىل ئۇ ئۆي، بۇ ئۆيدە دوقۇرۇپ يۈرۈپ ئاخىر كىچىك

ئوغلىنىڭ ئالدىغا بېرىپتۇ. بۇ چاغدا كىچىك ئوغلىمۇ بىر
بالىلىق بولۇپ بولغانىكەن. ئۇ ئايال بۇ ئۆيگە قەدەم باسقان
كۈندىن باشلاپ كىچىك كېلىنىمۇ ئۇنى مالاي ئورنىدا كۆرۈپ
ئۆي ئىشلىرىغا، بالا بېقىشقا سېلىپتۇ. شۇ ئىشلارغا سالغاد-
نى ئاز دېگەندەك، ئاخشىمى ئۇ ئايالغا تونۇر بېشىغا ئورۇن
سېلىپ بېرىپتۇ. بۇ ئىشلار ئۇ ئايالغا تولىمۇ هار كەپتۇ.
ئۇ ئايال بۇ ئازابلارغا چىدىماي ئوغۇللىرى ئۈستىدىن پادى-
شاھنىڭ ئالدىغا ئەرز قىلىپ بېرىپتۇ.

— ئەي پادىشاھىئالەم، مەندەك بىر ئاجىزغا باشپاناھ
بولۇپ، ئاشۇ نائەھلى ئوغۇللىرىمنى جازالاپ بەرسىلە، —
دەپتۇ ئۇ ئايال نالە قىلىپ.

پادىشاھ ئۇ ئايالنىڭ تارتقان دەرد - ئەلەملىرىنى ئاڭ-
لاپ، بەش ئوغلىنى ئوردىغا چاقىرىپ كەپتۇ.

— سىلەر نېمىشقا ئۆزۈڭلارنى بېقىپ چوڭ قىلغان
ئاناڭلارنى ئۆيدىن قوغلاپ چىقىرىسىلەر؟ — دەپ سوراپتۇ
پادىشاھ غەزەپلىنىپ. ئۇ ئايالنىڭ چوڭ ئوغلى ئۆز ھالىنى
ئېيتىپ:

— ئەي پادىشاھىئالەم، كىم ئۆز ئانىسىنى ئۆيدىن
قوغلاپ چىقىرىشقا چىدايدۇ؟ مېنىڭ يەتتە بالام بار، ئانام
بىز بەش بالىنى ئوتىمىزدا كۆيۈپ، سۇيىمىزدە ئېقىپ چوڭ
قىلغاندەك، ئايالىممۇ شۇ يەتتە بالىنىڭ ئوتىدا كۆيۈپ،
سۇيىدە ئېقىپ بېقىۋاتىدۇ. لېكىن، ئانام ئۆزىنى ئويلاپ
ئايالىم بىلەن جېدەللىشىپ قاپتۇ، ئايالىمنىڭ قىلغىنى توغ-
را ئەمەس، ئۇنى ئەيىبلىسەم يەتتە بالىنى تاشلاپ كەتسە،
بالىلىرىم تىرىك يېتىم بولۇپ قالامدۇ؟ مەن كىچىكىمدىلا
ئاتامدىن ئايرىلغان، ئانام بېقىپ چوڭ قىلغۇچە يېتىمچىلىك-

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com